

Motion till riksdagen 2005/06:A4

**av Anders G Högmark m.fl. (m)
med anledning av prop. 2005/06:155**

Makt att forma samhället och sitt eget liv – nya mål i jämställdhetspolitiken

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om makt och inflytande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ekonomisk jämställdhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om obetalt hem- och omsorgsarbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om våld, brott och kroppslig integritet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om hälsofrågor.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om det internationella ansvaret.
7. Riksdagen beslutar avslå förslag om inrättandet av en ny jämställdhetsmyndighet i enlighet med vad som anføres i motionen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om bidrag till kvinnors organisering.

2 Inledning

Den socialdemokratiska regeringen tror inte på människors egen förmåga att fatta beslut eller att veta sitt eget bästa. Man har sedan länge från vänsterhåll menat sig ha den enda förklaringsmodellen och de patenterade lösningarna för jämställdhet. Regeringen baserar sin analys på en enda förklaringsmodell, vilken till stor del kommit från en eller ett fåtal forskare. Kvinnan framhålls som underordnad och svag och regeringen menar att bara staten kan ge henne styrka. Denna styrka består oftast av särskilda åtgärder i form av punktvisa projekt eller positiv särbehandling.

Fel! Okänt namn på

Trots regeringens profilering av Sverige som föregångsland får vårt land hård internationell kritik på flera punkter. EG-kommissionen kritiserar Sverige för den könssegregerade arbetsmarknaden. FN påtalar allvarliga brister särskilt rörande löneskillnader och bristande kvinnlig representation.

Trots årtal av socialdemokratiskt styre och social ingenjörskonst kvarstår en rad problem för många svenska kvinnor. Detta borde tjäna som en finger-visning om att systemet inte fungerar och visa ett behov för regeringen att tänka nytt.

Nytänkandet är dock långt borta. Problemen med en enögd syn på jämställdhetspolitiken illustreras med särskild tydlighet i regeringens proposition. Propositionen baseras på utredningen *Makt att forma samhället och sitt eget liv – jämställdhetspolitiken mot nya mål*.¹ Den utgår ensidigt från den rådande jämställdhetspolitiken och missar helt att ta upp ett antal förslag som skulle underlätta mycket för många kvinnor, men som inte passar in i den socialdemokratiska tankemodellen.

Utredaren Gertrud Åström menar att ”den största orättvisan handlar om att strukturella problem förväntas få individuella, privata lösningar”. Denna inställning leder till två olyckliga konsekvenser: För det första undviker man individernas ansvar för de strukturer som håller tillbaka kvinnor och för det andra ignorerar man kvinnor som individer och behandlar dem som ett kollektiv. Enskilda kvinnor behandlas diskriminerande och möjliga lösningar undviks. Priset betalas av Sveriges kvinnor och av det svenska samhället.

Moderata samlingspartiets bärande tanke är alla människors frihet. Människan föds fri, men också beroende. Hon formas av traditioner och relationer och är en del av gemenskapen med andra.

För Moderata samlingspartiet utgår jämställdheten från alla människors lika värde och varje människas rätt till respekt för sin person, sina val och sina känslor. Ingen skall särbehandlas på grund av kön eller av andra skäl. All form av diskriminering, förtryck och generalisering måste motverkas. Människor har rätt att betraktas som individer och inte som delar av en viss grupp som godtyckligt tillskrivs vissa egenskaper, behov eller förutsättningar.

Vår övertygelse är att alla människor – oavsett bakgrund, kön, religion, sexuell läggning eller etnicitet – vill och kan. Ingen skall betraktas som evigt svag eller oförmögen. Detta är vår politiska drivkraft och grunden till vår jämställdhetspolitik.

Det ideala förhållandet vore att jämställdhetspolitik inte behövdes. Kvinnors och mäns lika möjligheter borde vara en självklarhet, liksom alla människors rätt till frihet att själva leva och skapa sina liv. Politiken borde utgå ifrån att alla människor är lika mycket värda och skall ges lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tyvärr har vi inte nått dithän än.

En modern jämställdhetspolitik förutsätter att både kvinnor och män är självständiga. Att vara oberoende innebär inte att man *inte* är en del av en

¹ SOU 2005:66.

gemenskap, såsom en familj eller samhället. Det betyder däremot att man inte behöver vara beroende av en make eller partner för att kunna klara sig ekonomiskt. Det betyder också att man är självständig gentemot staten och andra institutioner eller faktorer som traditionellt sett haft beslutanderätten över enskilda människors situation. Beroende måste vara självvalt, annars är jämställdhet och jämlikhet en illusion.

Att vara oberoende, självständig och jämställd är också att slippa etiketteras såsom för evigt svag. Regeringens jämställdhetspolitik grundar sig på antagandet att alla kvinnor är underordnade alla män. Detta är en fördom grundad på kön, lika väl som någon annan generalisering. Följande citat av Annika Åhnberg understryker vikten av att undvika kollektivisering:

Få saker gör mig så upprörd som talet om ”de svaga grupperna”, eller ännu värre ”de sämst ställda”, som om människor vore någon sorts klumpiga, överblivna delar i hyllserien ”BILLIG” som någon har ställt någonstans. Där står de sedan i vägen tills någon flyttar dem igen. De ”sämst ställda” är ett begrepp som tydligt reducerar människor från att vara en handlingsförmögen, tänkande, kreativ varelse, till ett föremål. Den som talar om svaga grupper inbegriper aldrig sig själv. Jag har aldrig hört någon säga: ”Vi i de svaga grupperna ...”. ... En ensamstående mor – eller far – som skall klara ekonomin, det dagliga hushållsarbetet och föräldraskapet, utför dagligen en enorm prestation och gör det om och om igen. Att orken inte alltid räcker till gör inte bedriften mindre. Styrkan och modet att gång på gång resa sig ur underläge är bevis på människans storhet och ger också en fingervisning om vad vi gemensamt skulle kunna utträta för mänskligheten och framtiden om vi tog vara på våra möjligheter.²

3 (S)ituationen i Sverige i dag

Sverige är på många sätt ett bra land att leva i för både män och kvinnor. En utbyggd barnomsorg och en skola som fungerar väl för många (om än inte alla) bidrar till att minska skillnaderna mellan kvinnor och män. Att kvinnor och män inte sambeskattas har också varit centralt för att kvinnor i större utsträckning arbetar än i många andra länder.

Däremot är det lika tydligt att det kvarstår allvarliga jämställdhetsproblem i Sverige:

Kvinnor tjänar mindre än män. Den viktigaste orsaken till att kvinnor har lägre inkomster än män är att de arbetar mindre och i större utsträckning i yrken med lägre löner.

Kvinnor äger mindre än män. Kvinnor äger bara en femtedel av företagen, och en genomsnittlig kvinna i förvärvsaktiv ålder äger cirka hälften av vad motsvarande man innehar.

² Annika Åhnberg, *Isprinsessan*.

Fel! Okänt namn på

Kvinnor har mindre makt och resurser än män. Kvinnor är underrepresenterade som chefer och i andra ledande befattningar. Kvinnor får ofta sämre sjukvård och är oftare sjukskrivna.

Kvinnor är sjukskrivna dubbelt så mycket som män.³ I dag står kvinnor för två tredjedelar av alla sjukskrivningsdagar och är överrepresenterade bland de förtidspensionerade. Hela 64 procent av kvinnornas diagnoser rör stressrelaterade besvär, utbrändhet eller värk i rörelseorganen.

Kvinnor drabbas av det ökande våldet. Våldtäkterna ökade år 2005 med 32 procent. Kvinnor känner sig ofta otrygga och är rädda för att gå ut ensamma på kvällar och nätter. Problemet är dock att merparten av våldet mot kvinnor begås i det egna hemmet, av någon närstående man eller kvinna.

Regeringen har misslyckats med jämställdhetspolitiken. Finansdepartementets bilaga om fördelningen mellan män och kvinnor som publicerades i senaste budgetpropositionen visar på omfattningen av regeringens misslyckande.⁴ Kvinnor utför påtagligt mer av hemarbetet än män och arbetar också mer halvtid och deltid än män. Sysselsättningen är lägre bland kvinnor och arbetsmarknaden är starkt könsuppdelad. I kommun- och landstingssektorn utgör kvinnorna 80 procent av de anställda medan 80 procent av männen arbetar i den privata sektorn. Kvinnor tjänar mindre än män. Kvinnor har i genomsnitt löneinkomster på 158 400 per år medan män i genomsnitt tjänar 238 000 kronor per år. Bara hälften så många kvinnor som män har inkomster från företagande.

Den socialdemokratiska regeringen och dess stödpartier haft tolv år på sig att åstadkomma den jämställdhet de säger sig värna om. Men i stället har de bidragit till att klyftorna djupnat.

4 Mål för jämställdhetspolitiken

4.1 Utgångspunkter

Vi skall hålla i minnet att feminismen började som en liberal rättighetsrörelse: Jämställdhet, feminism och liberalism har gemensamma rötter. Jämställdhet är inte en tanke som grundas i kollektivism eller i tron att alla kvinnor behöver samma lösningar, och att staten är den enda som kan garantera jämställdhet.

Vi anser att jämställdhet är ett annat sätt att uttrycka frihet: Frihet från pådyvlade normer eller politiska pekpinnar. Vi tror att mer marknadsekonomi kan råda bot på de ökande förmögenhetsklyftorna mellan svenska män och kvinnor. Vi tror att om fler människor, främst kvinnor, arbetar i stället för att vara beroende av bidrag, kommer fattigdomsfällan att brytas och inkomst-

³ Sandmark och Renstig (2005).

⁴ Finansdepartementet (2005).

skillnaderna att minska. Vi tror att en mer ändamålsenlig föräldraförsäkring och bättre möjligheter att dra av på skatten för arbetande kvinnor skulle stimulera männen att ta mer ansvar hemma då barnen är små. Vi tror också att ett starkt rättsväsende är den bästa vägen att freda kvinnors – och mäns – frid och frihet.

I det följande utgår vi från regeringens fyra delmål: Vi formulerar om dem och beskriver vår politik för en verklig jämställdhet och frihet för kvinnor och män i Sverige.

4.2 Makt och inflytande

Kvinnor och män skall ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter i samhället.

För oss moderater är det en självklarhet att alla människor är lika mycket värda och därför skall ges lika möjligheter att påverka samhället och medverka i beslutsfattandet.

I en demokrati och en rättsstat garanterar likheten inför lagen att alla medborgare behandlas lika och ges samma möjligheter. Något annat är otänkbart.

Vi noterar att regeringen i detta sammanhang nämner jämn könsrepresentation som ett sätt att öka makten och inflytandet. Regeringen anför själv att detta dock på intet sätt garanterar att den reella makten fördelas jämnt mellan könen. Vi noterar också att statsminister Göran Persson för egen del uttalade att man inte alltid kan ha exakt jämnt antal män och kvinnor, som en följd av att han i och med sin utnämning av ny utrikesminister frångick sin gamla princip om ”varannan damernas”.

Vi vill i sammanhanget understryka att vi motsätter oss varje form av kvotering. Kvotering är endast matematisk rättvisa, som riskerar att cementera en förlegad syn att kvinnor behöver särskilda åtgärder för att ta sig fram. Det är dessutom lika fel att ta in en kvinna i en styrelse för att hon är kvinna, som att ta in en man för att han är just man. Vad som krävs är i stället en öppen diskussion och ett ansvarstagande från oss alla. Långsiktig, hållbar jämställdhet kräver attitydförändringar som inte uppnås genom tvång.

Makten och inflytandet börjar i den egna vardagen: Att kunna försörja sig själv och att kunna leva på sin lön. I nästföljande avsnitt förklarar vi hur Moderaterna vill arbeta för att uppnå delmålet.

4.3 Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män skall ha lika möjligheter och villkor i fråga om utbildning, arbete och företagande, för att kunna uppnå varaktig ekonomisk självständighet.

Den kanske allra viktigaste formen av oberoende är att kunna leva på sin lön. Jämställdhetspolitiken handlar till stor del om att ge kvinnor lika möjligheter att skaffa sig ekonomisk makt som män. Svenska kvinnor kommer aldrig att

Fel! Okänt namn på

bli verkligt jämställda utan ekonomiskt oberoende, vare sig det är från en man eller från staten.

Dagens skattetryck gör att många har svårt att få ihop ekonomin. Ofta lönar det sig knappt att arbeta. Detta drabbar främst låginkomsttagare, av vilka de flesta är kvinnor. Den som inte kan försörja sig på egen hand kan knappast känna sig fri. Att inte kunna klara sig själv och sin försörjning knäcker självkänslan. Därför är ekonomisk frihet bland de viktigaste jämställdhetsreformerna.

Moderata samlingspartiet anser att en av de viktigaste prioriteringarna inom jämställdhetspolitiken måste vara att bidra till ökad inkomst för kvinnor. Därför föreslår vi en skatte- och bidragsreform vilken skulle innebära betydande skattesänkningar för främst låg- och medelinkomsttagare som arbetar deltid, dvs. framför allt kvinnor.⁵ Den moderata politiken syftar till att göra det mer lönsamt att arbeta, dvs. att se till att man får mer över i plånboken när man jobbar. Det är detta som har betydelse. Endast då kan man påverka sin egen situation.

Moderata samlingspartiet föreslår betydande satsningar på kommunala verksamheter. Vi anslår 10 miljarder kronor mer än regeringen till den kommunala sektorn. På så sätt skapas fler jobb samtidigt som en del av resurserna kommer att medföra en förskjutning av det relativa löneläget. Samhällets service värnas och många kvinnor kommer att få del av de positiva effekterna.

Men ekonomiskt oberoende innebär mer än höjd lön. Vi vill också öka möjligheterna för kvinnor att göra lönekarriär och bryta den manliga dominansen inom företagandet. Fler kvinnor borde få chansen att utvecklas inom sina valda yrken och ta sig uppåt på karriär- och lönestegen. Det skulle också innebära fler kvinnliga rollmodeller inom sektorer som tidigare varit förbehållna männen och på lång sikt bidra till en reell och hållbar jämställdhet.

Mer än hälften av Sveriges yrkesarbetande kvinnor är i dag hänvisade till den offentliga sektorn som arbetsgivare. De saknar i praktiken tillgång till en fri arbetsmarknad. Den offentliga sektorn, som paradoxalt nog var tänkt att underlätta för kvinnor, har blivit en kvinnofälla.

Vi ser framför oss ett allt större behov av vård- och omsorgstjänster i framtiden. Att efterfrågan på en tjänst ökar brukar innebära att lönerna ökar om konkurrensen fungerar på marknaden. Eftersom kvinnor i hög grad jobbar i offentlig sektor där konkurrensen är bristfällig blir det inte samma effekt. Det är därför viktigt att möjligheter ges för mer konkurrens på området.

Moderata samlingspartiet vill ge större frihet för dem som arbetar inom vården att själva organisera verksamheten, utan politisk centralstyrning. Därför föreslår vi en s.k. startlag. Det skall vara möjligt för läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, assistenter och andra intresserade och kunniga männi-

⁵ Motion 2005/06:Fi240 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) med anledning av prop. 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006.

Fel! Okänt namn på

skor att skapa nytt och välja inom sin egen arbetsmarknad. Den som vill skall kunna starta eget inom områden som traditionellt sett funnits inom den offentliga sektorn. Den som hellre är anställd skall ges ett bredare utbud av alternativa arbetsgivare.

Reformen skulle gynna både kvinnor och män, skapa frihet samt ge en mer flexibel och dynamisk arbetsmarknad. Det skulle sannolikt bidra till att minska ohälsotalen genom att inge en känsla av ökad kontroll och ökat inflytande. Reformen skulle framför allt visa att vi har förtroende för den enskilda människan och hennes förmåga att vara med och bygga våra välfärdssystem. Vem vet bättre vad som behövs inom vård, skola och omsorg än den som arbetar där varje dag?

De kvinnor som väljer att starta företag måste kunna leva på sitt arbete. Alltför många företagare märker att inkomsterna inte räcker för att man skall kunna ta ut någon lön. Detta påverkar alla områden i livet, inte minst den sociala tryggheten. Moderata samlingspartiet föreslår därför skattesänkningar för företagare och företag, främst för fåmansbolag. På detta sätt stimuleras fler – kvinnor och män – att starta företag, vilket gynnar både den enskilda människan och samhället, i form av stimulerade investeringar och fler arbetstillfällen.

Inom Allians för Sverige föreslår vi s.k. nystartsjobb. Nystartsjobben innebär att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år. Slopandet av arbetsgivaravgiften gäller lika länge som personen varit frånvarande, dock längst i fem år. Därefter sker särskild prövning. Detta kommer att gynna kvinnorna eftersom de i så stor utsträckning står utanför arbetsmarknaden.

Vi föreslår också en satsning för att unga människor skall kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Här skall nystartsjobb vara möjligt redan efter sex månaders bidrag. Nystartsjobbet kan göra att nya arbetstillfällen växer fram. Det är viktigt att unga kvinnor – och män – snabbt kommer in på arbetsmarknaden.

Inom Allians för Sverige föreslår vi också en skattesänkning på hushållstjänster. Vi vill införa en 50-procentig skattereduktion på utgifter för arbetskostnader upp till 100 000 kronor. Detta innebär att den maximala skattelättnaden kan uppgå till 50 000 kronor per år. Reformen möjliggör för nya tjänsteföretag att växa upp inom en sektor där traditionellt sett kvinnor arbetar. Exempelvis kan en kvinnlig företagare starta ett företag för hushållsnära tjänster med anställda i nystartsjobb. Det finns en mycket stor potential på detta område. Det handlar om att skapa förutsättningar så att det kvinnliga entreprenörskapet kan öka. Förslaget gör det också möjligt att lyfta av kvinnor en del av hemarbetet och i stället köpa in de tjänster man behöver. Kvinnor får därmed större möjligheter att arbeta och förkovra sig.

Fel! Okänt namn på

4.4 Obetalt hem- och omsorgsarbete

Kvinnor och män skall ha lika möjligheter att kombinera privatlivet med arbete, efter egna önskemål och förutsättningar.

Många familjer tycker inte att de har råd att dela på föräldraledigheten. Eftersom det oftast är mannen som tjänar mer, så stannar kvinnan hemma. Föräldrarna gör själva detta val, men det är inte ett val under total frihet. Behovet av att maximera inkomsten under småbarnsåren är en realitet för de allra flesta, och priset som ofta betalas är kvinnans plats på arbetsmarknaden.

Vår utgångspunkt är att både män och kvinnor vill arbeta och ta ansvar för sina liv, familjer och i förekommande fall barn. Arbete är mer än bara ett sätt att dra in pengar till hemmet: Det är en viktig del av vår personliga identitet och självkänsla. Att underlätta för kvinnor att förvärvsarbeta samtidigt som de skapar familj är en viktig del av jämställdhetspolitiken.

Ett första steg är att männen tar sin del av ansvaret för att sköta barn och hem. Detta vore ett steg i rätt riktning för att underlätta för kvinnor, men kan också ha ett värde i sig. Forskning visar att separationsrisken minskar i ju större utsträckning pappor är föräldralediga.⁶ En tidig anknytning, främst under barnets första år, främjar dessutom pappans framtida relation till barnet.⁷ I den svenska forskarvärlden finns det enighet om att det är en fördel om båda föräldrarna är hemma med barnet.⁸

Vi tror inte på tvingande lagstiftning i syfte att förmå fäder att ta ett större ansvar hemma. Däremot tror vi på incitament. Vi föreslår därför ett förvärvs-avdrag som skall kombineras med föräldraförsäkringen. Den förälder i familjen som har den *lägsta* inkomsten får en skattereduktion när den andre föräldern – med högre inkomst – tar ut föräldraledighet. Detta innebär i praktiken att mammor kan gå tillbaka till arbetet medan papporna stannar hemma med barnen, och familjen får en inkomstförstärkning genom att kvinnans skatt sänks. Förstärkningen kan komma att uppgå till 3 000 kronor i månaden.

Förvärvsavdraget gynnar främst dem med lägre inkomster. Vi vill även göra det ekonomiskt möjligt för även mer högavlönade (oftast män) att vara föräldralediga genom att acceptera regeringens förslag till höjning av taket i föräldraförsäkringen. Denna reform skulle öka de ekonomiska möjligheterna för män att ta ut föräldraledighet samt förbättra kvinnornas incitament att återgå till arbetslivet. Reformen bidrar till att minska löne- och karriärskillnaderna mellan kvinnor och män. Valmöjligheterna för den enskilda familjen ökar genom minskning av de ekonomiska hindren för fäder att ta ut föräldraledighet. Friheten att själv välja hur man vill sköta sin familj och sin fritid

⁶ Livia Sz. Olah (2001): Gender and family stability: Dissolution of the first parental union in Sweden and Hungary, Demographic Research, 2001, Vol 4, article 2, s. 27–96.

⁷ Lena Olsson m.fl. (1993): Barn och fäder – Umgängesmonster hos 49 barn vars föräldrar ej sammanbor.

⁸ Riksdagens utredningstjänst, dnr 2005:1445.

finns kvar. Det bör noteras att Jämställdhetsutredningen föreslog ett förvärvs-avdrag för ensamstående föräldrar, men att regeringen beslutat att inte vidta några åtgärder med anledning av detta. Vår jämställdhetspolitik står således mot en handlingsförlamad regering som säger nej till skattereformer som skulle minska tröskel- och marginaeffekter för alla.

Vi vill vidare öppna möjligheten för kommunerna att låta finansieringen av barnomsorgen till de minsta barnen även tillkomma föräldrar som väljer att låta sina barn vara hemma lite längre. För barn mellan ett och tre år skall det vara tillåtet att införa kommunala vårdnadsbidrag.

Valfrihet och flexibilitet är centralt för de flesta moderna familjer som kombinerar barn och yrkesarbete. Deltidsarbete, arbete hemifrån eller heltidsarbete med många resor gör att det finns ett behov av olika typer av omsorg, på olika tider. Detta ställer stora krav på barnomsorgen.

För att verkligen öka möjligheterna till frihet i familjelivet måste vanliga familjer ha råd att köpa tjänster i hemmet. Därmed kan kvinnors obetalda arbete synliggöras och erkännas. Det är en viktig effekt som behövs för att driva på jämställdhetsarbetet. Alliansens förslag om avdrag för hushållstjänster ger barnfamiljer större möjligheter att pussla ihop tillvaron. Möjligheterna att kombinera föräldraskap, familj, fritid och arbete blir lättare.⁹

4.5 Våld, brott och kroppslig integritet

Svensk lag skall gälla lika för kvinnor och män. Våld och brott skall inte tolereras, oavsett vem som råkar ut för det eller vem som utför det.

Våldet mot kvinnor är inte ett jämställdhetsproblem, utan ett rättsväsendeproblem. Den socialdemokratiska regeringens misslyckande att rusta ett rättsväsende som inte tolererar brottslighet har till stor del bidragit till att våldet ökar – mot män såväl som mot kvinnor. Det förslag som regeringen presenterar i propositionen exkluderar våld i samkönade förhållanden. Detta finner vi alltför snävt tilltaget, och dessutom kränkande mot de homosexuella kvinnor – och män – som lever i våldsamma förhållanden.

Vi moderater föreslår i det följande en rad konkreta åtgärder som syftar till att stävja våldet, öka rättsväsendets kapacitet att bekämpa brottsligheten och öka tryggheten för alla.

Attityder grundläggs redan i ung ålder. Skolan har, i samarbete med föräldrarna, ett stort ansvar för hur barn ser på och tilltalar varandra. Att ropa könsord och nedsättande tillmälen är inte acceptabelt beteende. Man måste vara vaksam på sådant beteende hos barnen redan i förskolan. Kränkningar av andra får aldrig accepteras. Vi förordar tidiga reaktioner mot barn som beter sig kränkande mot andra, genom tillmälen eller antastande. Skolans roll i det

⁹ Fredrik Reinfeldt och Ulf Kristersson, DN Debatt 28/8 2005.

Fel! Okänt namn på

brottsförebyggande arbetet måste stärkas. Sekretesslagstiftningen måste ändras så att rektorer eller annan berörd personal i skolan får reda på om en elev har begått brott. Allvarliga brott som begås i skolan måste polisanmälas. Alla skolor skall ha en kontaktperson hos polisen.

Vi vill öka antalet poliser. Det skall finnas tillräckligt många poliser för att de skall vara synliga där brott begås, på de tider brott begås och för att snabbt kunna rycka ut vid anmälan om brott. Synliga poliser är viktigt för att öka tryggheten och minska risken för att brott skall begås. Det ökar också känslan av trygghet hos medborgarna. Moderata samlingspartiet vill öka antalet poliser till 20 000 år 2010. Dessutom är utvecklingsarbetet inom polisen centralt. Ett modernt ledarskap behövs för att både män och kvinnor skall komma till sin rätt i polisiärt arbete, men också för att bemötande och arbetsmetoder skall bli effektiva, bl.a. i kampen mot kvinnovåldet.

En rättsstat som tydligt reagerar mot allt våld måste också ge kvinnor som blir misshandlade av närstående ett bättre skydd. Det är inte acceptabelt att den som döms för misshandel av sin partner inte regelmässigt döms till fängelse. Reglerna om samhällstjänst har kommit att tillämpas så att kvinnomisshandlare kan klara sig undan ett frihetsberövande straff. Enligt vår uppfattning måste lagen ändras så att det inte längre råder någon tvekan om att kvinnomisshandel skall leda till fängelsestraff. Tillsammans med stödåtgärder för de misshandlade kvinnorna är detta ett effektivt sätt att öka tryggheten för kvinnor.

Vi anser att straffen i Sverige måste höjas generellt. I dag kan t.ex. grov kvinnofridskränkning ge sex månader till sex år – men det genomsnittliga straffet är på bara drygt tio månaders fängelse. Signalen blir att grova brott mot person tolereras. Straffmätningen skall utgå från mitten på straffskalan, i stället för som i dag från den lägre delen. Effekterna skulle bli tydliga: Straffen skulle höjas utan att varje enskild straffsats skulle behöva ändras.

Överträdelse av besöksförbud måste straffas hårdare för att inskräpa allvaret i att utsätta människor för trakasserier och hot. Man skall kunna dömas till ansvar även i ringa fall, vilket inte sker i dag. I praktiken innebär detta att en person som är belagd med besöksförbud, och träffar sin före detta av en slump, kan tilltala henne utan att det beivras. Enstaka sms eller telefonsamtal straffas heller inte, trots att de kan uppfattas som djupt störande för den utsatta kvinnan.

Övervakningen av besöksförbud måste förbättras. Vi vill införa möjlighet att använda elektronisk fotboja vid besöksförbud, för att öka tryggheten för den utsatta personen, oftast kvinnan. Det skall finnas möjlighet till och resurser för att utrusta hotade kvinnor med larmpaket, skyddad identitet och i förekommande fall livvakt.

Kampen mot människohandel måste skärpas. Lagtexten skall ändras genom att kravet på bevis för att brottslingen tillgripit otillbörliga medel (en form av tvång) tas bort. Regleringen flyttar fokus från gärningsmannens agerande till offrets handlande, utifrån den situation hon befunnit sig i. Det kan inte ankomma på svensk polis att kartlägga vilka handlingsalternativ en fattig flicka i ett annat land haft, eller på svenska domstolar att värdera desamma.

Fel! Okänt namn på

Vi föreslår också att brottet förolämpning skall falla under allmänt åtal. I dag åtalar en åklagare för förolämpning bara om det anses påkallat ur allmän synpunkt och om brottet avser anspelning på någons ras, hudfärg, nationella eller etniska ursprung, trosbekännelse eller homosexuella läggning. Det skall likaledes vara straffbart att anspela på någons kön eller sexualitet i allmänhet. På detta sätt markerar vi att det inte är acceptabelt att kalla sina klasskamrater eller andra flickor/kvinnor för ”hora” eller ”fitta”.

I syfte att öka antalet poliser, förbättra förutsättningarna för rättsväsendet och öka tryggheten för alla tillför Moderata samlingspartiet rättsväsendet 5 miljarder kronor över de kommande tre åren.

Det finns en rad områden där kvinnor och flickor upplever diskriminering som kan beskrivas såsom strukturell eller kulturell. Ett exempel är unga kvinnor som lever i s.k. hederskulturer och vars frihet i allmänhet och sexualitet i synnerhet är kontrollerad av hierarkiska, ofta patriarkala normer. Problemen yttrar sig i mer eller mindre påtvingade äktenskap, förbjudna diskobesök, slöjor, förbud att tala eller umgås med pojkar – eller förbud att umgås med pojkar av fel ursprung.¹⁰ Även grovt våld förekommer. Gruppvåldtäkter mot unga kvinnor från dessa kulturer har ökat de två senaste åren. Våldtäkterna filmas av förövaren som sedan pressar kvinnorna på pengar. Om de inte betalar, hotar förövaren att visa bilderna eller filmen för kvinnornas familjer. De våldtagna vågar inte berätta för sina föräldrar att de förlorat sin oskuld, eftersom de anses ha dragit skam över hela släkten. De har också orsakat ett rejält ekonomiskt bakslag för familjen, som då inte får ut någon hemgift för dottern.¹¹

Dessa kulturella avarter finns inom ett flertal kulturer och grupper. En obsolet syn på flickor och kvinnor finns även i vår egen kultur. Som tidigare diskuterats får unga flickor ofta stå ut med glåpord och angrepp på sitt kön, i form av svordomar och förolämpningar. Detta förtryck är oacceptabelt oavsett bakgrund.

Många unga flickor och kvinnor lider i tysthet av problem som är hänförliga till deras kön och till synen på flickor i samhälle och ungdomskultur. Pressen att vara duktig blir ofta övermäktig. Flickor skär sig och gör sig själva illa för att dämpa ångesten. Andra drabbas av ätstörningar, där maten blir ett sätt att kontrollera sin omvärld och sitt inre. Utseendefixeringen i samhället är stor; populärkultur, musik och tidningar skapar en bild av hur flickor och kvinnor skall vara för att duga. Det blir ett ok som vilar tungt på mångas axlar.

Om brott begås och upptäcks finns lagar som skydd. Lagstiftningen är dock bara ett instrument för att tillförsäkra människor en rätt till frihet och frid. Men lagen når inte alla rum. Därför är den öppna diskussionen om etik

¹⁰ Anna Larsson, SvD 19/8 2005.

¹¹ Kickis Åhré Älgamo, www.paraplyprojektet.se

Fel! Okänt namn på

och moral ett lika viktigt sätt att komma åt de problem som i dag drabbar främst kvinnor.

Man kan inte lagstifta bort dåliga attityder, nedvärderande syn på kvinnor eller ett förtryckande beteende. Men det är nödvändigt att vi, genom opinionsbildning och öppen debatt, fokuserar på problemen och drar upp dem i ljuset. På så sätt kan vi få den långsiktiga attitydförändring som ger varje människa möjlighet att forma sitt eget liv. Det kräver mod och engagemang av oss alla. Moderata samlingspartiets grundidé är allas frihet och vi är beredda att ta det ansvaret.

4.6 Hälsofrågor

Vård och omsorg skall vara tillgängliga på lika villkor för kvinnor och män.

Ett ökat inflytande över den egna situationen, främst på arbetsplatsen, skulle bidra till att förbättra hälsan hos många kvinnor. Därför är ökad mångfald inom den offentliga sektorn ett steg mot ett friskare Sverige.

Problematiken kring kvinnligt och manligt i sjukvården behöver synliggöras. Dessutom måste kunskapen om vad det i praktiken innebär att erbjuda vård på lika villkor bli större. När vården utformas är det viktigt att beakta kunskapen om kvinnors och mäns olika konstitution, symptom och behov. Detta är i sin tur beroende av att tillsynen och kvalitetsarbetet inom sjukvården tydligt tar skillnaderna som en viktig utgångspunkt och att sjukvården garanterar lika rätt till vård för kvinnor och män.

Moderata samlingspartiet föreslår att hälso- och sjukvården skall kvalitets-säkras genom inrättandet av en samlad tillsynsorganisation, samt att vårdens förutsättningar för kvinnor och män tydligt lyfts fram i forskningen.

Kvinnor lever i genomsnitt längre än män. Därför är satsningar inom äldre vården och -omsorgen viktiga ur ett jämställdhetsperspektiv. Moderata samlingspartiets satsning på kommuner och landsting skall bl.a. användas till att förbättra sjukvårdens kvalitet. Vi vill också införa en nationell omsorgs-garanti som ger äldre i hela landet möjlighet att välja leverantör av äldreomsorg i eget och särskilt boende. Utöver detta vill vi satsa på att utveckla anhörig-vården och stödja anhörigvårdare under de kommande tre åren.

4.7 Det internationella ansvaret

Sverige är i internationell jämförelse ett jämställt land. I Sverige är kvinnor och män lika inför lagen. I ett stort antal länder har kvinnor knappt ens de mest grundläggande rättigheterna.

Fortfarande utnyttjas kvinnor och flickor – ofta skrämmande unga – i slav-handel för sexuella ändamål. Genom mellanstatligt samarbete kan poliser och åklagare i olika medlemsstater samarbeta mot prostitution, precis som mot människohandel och annan organiserad grov brottslighet. Genom det internat-

ionella arbetet kan vi också bidra till strukturella förändringar i hemlandet, och minska incitamenten till människohandel och prostitution.

Brist på jämställdhet mellan kvinnor och män anses vara ett av hindren för utveckling och tillväxt i tredje världen. Könsdiskriminering avseende grundläggande rättigheter såsom undervisning och förvärvsarbete har direkt negativ inverkan på enskilda kvinnor och flickor, men också på den totala kostnaden för bristande jämställdhet, som drabbar hela samhället.¹² I ett antal länder saknar kvinnor fortfarande rätten att äga och disponera egendom, förvärvsarbete eller t.o.m. att röra sig fritt utan en makes eller manlig släktings tillåtelse. I utvecklingsländerna är andelen kvinnor på ministerposter mindre än 8 procent.

Kvinnors rätt till sin sexualitet och sin kropp är ingen självklarhet i ett antal länder och kulturer. Särskilda åtgärder krävs för att stärka kvinnornas ställning. Samtidigt måste männen påverkas att ändra sitt sexuella beteende och dessutom öka användningen av preventivmedel. Många kvinnor har i dag ingen egen talan, många är prostituerade och utsätts för smitta flera gånger dagligen. Andra kvinnor har inte rätten att säga nej till de män som vill ha sex, oavsett vilka de är. Många kvinnors sexualitet styrs genom könsstypning och tvångsäktenskap. Fortfarande finns det strukturer som skuldbelägger kvinnan då hon våldtas, i stället för gärningsmannen. Förtrycket har många ansikten och är plågsamt verkligt för miljoner kvinnor.

Studier visar att ökade rättigheter för kvinnor, mer utbildning och ett större inflytande medför ett bättre liv för många kvinnor, men också högre inkomst per capita, minskad korruption, minskad spridning av sjukdomar som aids och en generellt sett bättre levnadsstandard.¹³ Sverige har därför ett ansvar att i internationella sammanhang föregå med gott exempel och bidra till en ökad jämställdhet i andra länder, i enlighet med vår grundidé om alla människors lika värde och alla individers frihet.

Moderata samlingspartiet föreslår ett antal åtgärder på det utrikespolitiska området för att stärka kvinnors ställning i utvecklingsländer. Främst vill vi arbeta för en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och stärkande av kvinnors rätt till egen bestämmanderätt över sin sexualitet, samt minska våldet mot kvinnor, unga flickor och barn, i alla dess former. Vi vill också verka för att stater med stor hivspridning, främst i Afrika, själva skall kunna tillverka eller efterfråga antivirala medel att distribuera till alla hivsmittade gravida kvinnor.

För att öka kvinnors möjligheter att delta fullt ut i samhället även i utvecklingsländerna, måste dessa länders ekonomi stabiliseras. Moderata samlingspartiet föreslår att Sverige skall ta initiativ till en total skuldavskrivning för högt skuldsatta utvecklingsländer, varav huvuddelen finns i Afrika. Den skall

¹² Engendering Development Through Gender Equality in Rights, Resources and Voice: A World Bank Policy Research Report (Oxford Press 2001).

¹³ A a.

Fel! Okänt namn på

kombineras med fyra villkor: Ingen ny upplåning; skuldavskrivningen får inte leda till korrup­tion, vanstyre eller krigföring; de ökade inkomsterna måste komma de fattiga till godo; alla flickor och pojkar måste få en grundläggande utbildning. Senast inom fem år från skuldavskrivningen bör alla barn i en årskull börja i en fungerande skola.

Jämlikhet mellan kvinnor och män är en mänsklig rättighet. Vi anser därför att Sverige och EU med kraft skall verka för att respekt för mänskliga rättigheter och demokrati uttryckligen inbegrips i FN:s millenniemål. Vi anser också att Sverige och EU skall kräva att en ländervis översikt över brott mot mänskliga rättigheter och demokrati redovisas och debatteras i FN:s generalförsamling varje år.

5 Jämställdhetspolitikens organisation

Regeringen föreslår inrättande av en ny myndighet för jämställdhetsfrågor. Vi avvisar detta förslag.

Vi anser att en ny myndighet skulle bidra till att ytterligare splittra hanteringen av de olika diskrimineringsgrunderna, i stället för att ta ett samlat grepp om diskriminering.

För Moderaterna är det naturligt att *ingen* skall diskrimineras på någon grund, eller i någon del av samhällslivet, vare sig det avser rättsväsendet, näringslivet, arbetsmarknaden, skolan eller något annat område.

Moderaterna vill skapa en tydlig, sammanhållen och enhetlig lagstiftning gällande diskriminering så snart det är praktiskt möjligt. En enda lag med förbud mot diskriminering inom alla samhällsområden är det mest ändamålsenliga och fruktbara på längre sikt samtidigt som det förenklar regelverket. Det sänder en tydlig signal till alla berörda parter att all diskriminering oavsett om det handlar om kön, ras, religion, ålder, funktionshinder eller sexuell läggning är lika avskyvärd och ses som lika allvarlig från lagstiftarens sida. Moderaterna föreslår vidare att de fyra ombudsmännen mot diskriminering slås samman till en gemensam myndighet. Den nya myndigheten skall även fortsättningsvis ha i uppdrag att utöva tillsyn över diskriminering i samhällslivet.

Regeringen beskriver i propositionen ett nytt bidragssystem för kvinnors organisering som beslutades av riksdagen i december 2005. Vi konstaterar att utredningen som låg till grund för förslaget också behandlade frågan om de politiska partiernas kvinnoorganisationers stöd, men att propositionen inte hanterade den frågan fullt ut. Där aviserades i stället att riksdagspartiernas kvinnoorganisationer skall beredas möjlighet till stöd för sin organisering och verksamhet i särskild ordning.

Därefter har ett särskilt bidrag till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer betalats ut för år 2006, men för åren därefter finns inga beslut och organisationerna har därför svårigheter att planera för tiden efter december 2006, vilket självfallet är klart otillfredsställande.

Fel! Okänt namn på

Frågan om stöd till de politiska kvinnoorganisationerna måste lösas på både kort och lång sikt. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 6 april 2006

Anders G Högmark (m)

Patrik Norinder (m)

Magdalena Andersson (m)

Anna Lindgren (m)

Henrik Westman (m)

Tobias Billström (m)